ISSN:2630-6212
SOCIAL SCIENCE DEVELOPMENT JOURNAL
SSDjournal
Open Access Refereed E-Journal & Refereed & Indexed
http://www.ssdjournal.org / journalssd@gmail.com
Article Arrival Date: 28.01.2023 Published Date: 15.03.2023
Doi Number :
Vol 8 / Issue 36 / pp: 203-209

KLASİK BALE EŞLİĞİNDE PİYANİSTİN KILAVUZU

A GUIDE FOR THE PIANIST IN CLASSICAL BALLET ACCOMPANIMENT

Dr. Öğretim Üyesi Melina KUYUMCU
İstanbul Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü, Piyano Anasanat Dalı,
melinasecikyan@hotmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0002-2848-5834

ÖZET
Klasik bale dersi eşliği bir piyanist için enstrüman ve şan eşliğinden çok farklı unsurlar ve güçlükler barındırır. Enstrüman ve şan eşliğinde çalınacak eser bellidir. Oysa ki bale eşliğinde piyanist yapılacak hareketlere uygun müziği seçmekte çoğu zaman özgürdür. İşte tam da bu sebepten dolayı zaman zaman bale eğitmeni ile eşlikçi arasında problemler yaşanır. Burada piyanistin bale eşliğinde ne kadar tecrübeli olduğu dersin akışında önemli rol oynar. Profesyonel bale piyanisti ders için gerekli olan unsurlara hakim olduğu için problemler hızlıca çözülebilir. Öte yandan bu problemler tecrübesi olmayan bale piyanisti için oldukça zorlayıcı olabilir.
Yapılan bu çalışmada başlangıç ve amatör seviyedeki bale piyanistlerinin klasik bale tekniği dersi için yapmaları gereken ön hazırlıklar ve ders sırasında dikkat etmeleri gereken unsurlar genel hatlarıyla ele alınmıştır.
Bu araştırmanın yapılmasındaki en büyük motivasyon bale eşliği yapmak isteyen piyanistler için Türkçe kaynak bulunmamasıdır. Umarım bu araştırma sadece piyanist için kılavuz olmakla kalmayıp bale eğitmeni için de problemleri piyanistin perspektifinden görme olanağı sağlar.
Anahtar Kelimeler: Bale piyanisti, eşlikçi, klasik bale tekniği dersi

ABSTRACT
Accompanying a classical ballet technique class contains different elements and difficulties for a pianist when compared to accompanying instruments and voice. The score is specific when accompanying instrument or voice whereas the pianist is mostly free to choose the music suitable for the movments in a ballet class. Due to this exact problem the ballet instructor and the accompanist have problems from time to time. In this case the pianist's experience plays a big role for the class course. The professional ballet pianist has mastered the essential elements for the class, therefore the problems are solved quickly. On the other hand these problems will be challenging for the unexperienced accompanist. In this study preliminary preparation and essentials to pay attention for during the class for beginner and amateur ballet pianists are addressed in general terms. The biggest motivation for doing this research is the lack of Turkish sources on this specific subject. I hope this will not be a guide only for the pianist but will help the ballet instructor to see the problems from the accompanist's point of view as well.
Keywords: Ballet pianist, accompanist, classical ballet technique class

1.GİRİŞ

Klasik batı müziği eğitimi alan bir piyano öğrencisi eğitimi esnasında şan ve diğer enstrümanlara nasıl eşlik etmesi gerektiğine dair ‘eşlik’ ve ‘oda müziği’ dersleri görür. Hatta birçok üniversitenin piyanistler için oda müziği ve eşlik üzerine Yüksek Lisans ve Sanatta Yeterlik programları bulunmaktadır. Böylece piyanist kariyeri sırasında diğer müzisyenlerle çalarken hangi unsurlara dikkat etmesi gerektiğini öğrenir. Öte yandan bu donanımlı piyanist bale eşliği yapması gerektiği durumda nelere dikkat etmesi gerektiğini bilemez. Başvurabileceği kaynaklar, bu işi yapmış veya halen yapmakta olan diğer piyanistlerle sınırlıdır. Ne yazık ki ülkemizde bununla ilgili eğitim veren okul ve kurum yoktur. Kariyerimin bir döneminde birkaç bale sınıfına takviye olarak eşlik etmem gerekti. Bale eşliği ile ilgili hiçbir bilgim olmadığı için kaynak arayışına girdiğim sırada çok önemli bir eksik fark ettim. Bu konuyla ilgili Türkçe tek bir kaynak yoktu. Benim gibi eğitim almış olan diğer piyanistler için de yol göstermek amacıyla bir kılavuz hazırlamaya karar verdim. Bu makalede ele aldığım konuları ‘ders öncesi yapılması gereken hazırlıklar’ ve ‘ders esnasında dikkat edilmesi gereken unsurlar’ olarak iki başlık altında topladım.

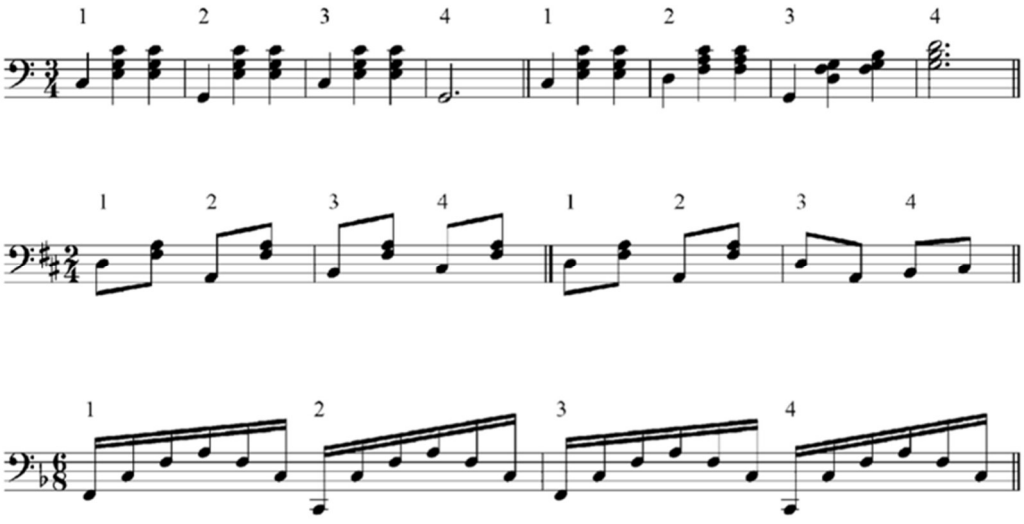
2.DERS ÖNCESİ YAPILMASI GEREKEN HAZIRLIKLAR

Klasik Bale Tekniği dersine eşlik etmeden yapılması gereken hazırlıklar vardır. Eğer piyanist dersten önce bu hazırlıkları yaparsa ders esnasında oldukça rahat edecektir.

2.1.Gözlem: Klasik bale eşliği alanında hiçbir tecrübesi olmayan piyanistin ilk yapması gereken şey mümkün olduğunca çok bale sınıfı dersi gözlemlemek olacaktır. Böylelikle ders düzeni, bale hareketleri ve terminolojisi, öğretmen-bale eşlikçisi etkileşimi hakkında fikir ve bilgi edinir.

2.2.Bale eşliği için uygun müziğin temel özelliklerini anlamak:

2.2.1Sayı: Dansçı ve müzisyen çoğu zaman müzikteki vuruşları aynı anlayışla saymazlar. Eserin bir ölçüsünde dört vuruş olabilir fakat dansçılar bunu iki sayı olarak algılayabilirler. Bazen de 3/4lük bir eserde dansçı tüm ölçüyü bir sayı olarak düşünür. Böylece müzisyenin 4 ölçüde sayacağı dört tane 1-2-3, dansçı için sadece dört sayı anlamına gelebilir. Bu durumda sayıyı dansçıların anlayışıyla sayabilmek müzisyene büyük kolaylık sağlayacaktır. Aşağıda dansçının sayma sistemini gösteren müzik örnekleri verilmiştir.

2.2.2.Müzik cümleleri: Klasik Bale Tekniği dersinde müzik çoğunlukla dört, sekiz, onaltı veya bazen de daha uzun kombinasyonlarda otuz iki ölçülük cümleler halinde kullanılır. Piyanist, dansçıların hareketlerini takip ederek veya eğitmenin yönlendirmesiyle müziğin nerede sona ermesi gerektiğini tahmin edebilir ve böylece uygun bir kadans ile müziği sonlandırır.

Piyanistin önündeki notayı takip ettiği oranda dansçıları da takip etmesi gerekir. Böylece hareketin nerede sonlanacağını, önündeki müzikte nereden tekrarlanması veya müziğin nerede sonlandırılması gerektiğini daha kolay anlar. Bu, zaman ve pratikle kazanılan bir tecrübedir. Klasik batı müziğinde sekiz sayılı cümleler barındıran birçok eser mevcuttur. Bu eserleri önceden bulup arşivine eklemek piyaniste büyük kolaylık sağlayacaktır.

2.2.3.Müzikal Yapı: Balede müzikal yapıya etkileyen önemli faktörler vardır. İlki, yapılan harekette (örn. Plie) ayağın pozisyonudur. Balede dört temel pozisyondan her birinde (1. , 2. 4. ve 5. pozisyonlar) hareket tekrar edildiğinde müzik de ona göre tekrarlanmalıdır. İkincisi ise bacağın hareketinin yönüdür (genellikle hareket öne-yana-arkaya-yana şeklinde uygulanır). Böylece hareketin içeriğine göre piyanist 4, 8 veya 16 sayılık bir yapı oluşturabilir. Bu hareketlerde dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta da hareketin çoğu zaman hemen diğer yöne tekrar edilmesi gerektiğidir. Bu durumda piyanist aynı yapıyı tekrar etmesi gerektiğini unutmamalıdır.

2.3.Klasik bale ders düzeni ve bale terminolojisi: Klasik bale dersine eşlik edecek olan piyanistin ders öncesinde bale hareketlerinde kullanılan terminolojiyi ve hareketlerin yapısını araştırıp öğrenmesi oldukça faydalı olacaktır. Böylece ders sırasında uygun eseri vakit kaybetmeden bulması ve çalması mümkün olur. Klasik bale dersleri üç bölümden oluşur. Bunlar sırasıyla bar, orta ve zıplamalardır (jump). Her bölümde bale hareketlerinden oluşan kombinasyonlar eğitmen tarafından hazırlanır. Bir sonraki kısımda hareketlerin kısa açıklamaları ve bu hareketlere uygun olabilecek müzik örnekleri sunulmuştur.

2.3.1.Bar hareketleri: Bar, dansçıların dengede kalmasına olanak sağlayan barı (genellikle kalın ahşap bir ray) tutarak uyguladıkları bir dizi hareket kombinasyonuna verilen addır. (Cavalli, 2000: 97) Hareketler her iki tarafa da uygulanır. Eğitmenin tercihine göre bazen hemen diğer yönde devam edilmesi istenebilir, bu durumda yeniden hazırlık müziği verilir ve eser aynı şekilde seslendirilir. Bazen de eğitmen bir taraftan diğer tarafa dönerken hafif bir yavaşlamayla hiç hazırlık müziği istemeden eseri tekrarlatabilir. Bu konuda ikili mutlaka iletişim halinde olmalıdır.
Plie(Pliye): Plie bacakların dizden yana doğru açılarak bükülmesi hareketidir ve çoğunlukla 3/4'lük yavaş bir müzik hareketin bölünmeden uygulanması için uygundur. Başlangıç seviyesi sınıflarda ritmik bir vals de öğrencilerin ritmi kolay algılaması için uygun olabilir. Örn. Chopin'in op. 33 No 1 ve op. 62 No 2 Nocturne'leri.
Battement Tendu (Batman Tandü): Bu hareket bacağı öne, yana ve arkaya gergin şekilde açıp kapatarak, parmak ucunu yerden hiç ayırmadan ayağı yere sürterek açıp ayağı point'e (parmak ucu gergin) getirerek ardından başlangıç pozisyonuna dönülerek yapılır. Bu harekette keskin bir 2/4'lük ritim dansçıların hareketi yapması da oldukça yardımcı olacaktır. Marş yapısındaki eserler özellikle bu hareket için çok uygundur. Örn. Brahms Valse op. 39 No 2 ve No 9, Chopin Nocturne op. 55 No 1ve op. 48 No 1.
Battement Tendu Jete (Batman Tandü Jöte): Bu hareket aynı Battement Tendu gibi yapılır, tek farkı ayak uzatıldığında yerden 25° kaldırılır. Bu harekette de yine 2/4'lük veya 4/4'lük ritimde, özellikle basların keskin ve kısa çalındığı eserler seçilebilir. Örn. Joplin Entertainer veya Ragtime'lardan biri.
Rond de Jambe Par Terre (Rond dö Jamb par Ter): Bu hareketin tam çevirisi, bacağın yerdeki dairesel hareketidir. Bu harekette ilk önce öne Battement Tendu yapılır ve oradan yana ve arkaya yarım daireler çizilir. Önden arkaya uygulanan şekline, içten dışa anlamına gelen 'en dehors'(an deor) Rond de Jambe denir. Arkadan öne yapılan şekline ise, dıştan içe anlamına gelen 'en dedan' (an dödan) Rond de Jambe denir. Bu hareket için en uygun müzik devinimli bir 3/4'lük vals olacaktır. Özellikle Chopin'in Valsleri bu hareket için kullanılabilir. Örn. Granados Valses Poeticos No 1, Tchaikovsky Snow Drops op. 37 No 4.

Fondue (Fondü): Bu hareket de Plie'ye benzer fakat çalışan ayak cou-de-pied (ku dö piye) pozisyonundadır. (Çalışan ayak point'te destek bacağın bileğinin hemen üzerinde önde veya point'teki ayak topuğu bileğin arkasına yerleştirilir).
Bu harekette de Plie ile benzerlik gösteren müzik kullanmak uygun olacaktır. Özellikle Chopin'in lirik Valsleri bu harekete uygundur. İleri seviye sınıflarda yavaş 2/4'lük tango ritminde bir müzik de kullanılabilir. Örn. Chopin Valse op. 69 No 1ve No 2 Albeniz Tango op. 165 No 2.
Frappe (Frape): Çalışan ayağın destek bacağın bileğine cou de pied ile çekilmesi, ardından sert bir vuruş şeklinde öne, yana ve arkaya çalışması biçiminde yapılır (bolerodans.net). Frappe terim olarak vurmak, çarpmak demektir. Böylece hareketin parlak ve keskin olması gerektiği hususunda bir fikre sahip oluruz. Çalınacak müziğin de bu hareketi yansıtacak 2/4'lük ritimde bir eser olması uygundur. Örn. Schumann Nachtstücke op. 23 No 1, Schubert Moment Musicaux op. 94 No 3.
Rond de Jamb en L'air (Rond dö Jamb an Ler): Bu harekette bacak havada daire çizer. Bunun için önce bacak yana açılır. Sonra diz indirmeden ayak öne, yana ve arkaya götürülür, sonra başlangıç noktasına dönülür. Rond De Jambe par Terre'de olduğu gibi içten dışa 'en dehors' dıştan içe de 'en dedan' Rond de jamb en L'air adını alır. Bu nispeten ağır yapılan bir harekettir. Bu sebeple akıcı bir piyano eşliği harekete destek sağlar. Sol elde sürekli devam eden sekizlikler ve sağ elde hareketin ritmik yapısıyla uyum sağlayacak bir melodi bu hareket için uygun olacaktır. Bu hareket için iki veya üç zamanlı müzik kullanmak mümkündür. Önemli olan müziğin hareketin devamlılığını sağlayacak nitelikte olmasıdır. Örn. Chopin Etude op. 10 No 9 (çok daha yavaş çalınmalı), Czerny op. 740 No 4 (çok daha yavaş), Schumann Weigenliedchen op. 124 No 6.
Agade (Adaj): Adagio'nun Fransızca karşılığıdır. Yani yavaş ve sakin anlamında kullanılır. Barda yapılan adage genellikle yavaş tempoda yapılan Battement developpes(develope), Grand Rond de Jambe ve Port de Bras (Por dö bra) gibi hareketlerden oluşur.
Bu hareketlerin zarif, yumuşak ve akıcı olmaları sebebiyle müziğin de çok bağlı (legato) çalınan bir müzik olması önemlidir. Bu hareketler için iki veya üç zamanlı müzik kullanılabilir. Örn. Beethoven Sonate op 13. No 8(Pathetique) 2. Bölüm, Chopin Prelude op. 28 No 15 (Raindrop) .
Grand Battement (gran batman): Bu harekette dansçılar bacaklarını hızlıca en yüksek noktaya fırlatırlar. Bu hareket Battement Tendu ve Battement Tendu Jete ile hemen hemen aynıdır. Sadece bacak daha yükseğe fırlatılır. Bu hareket geniş ama aynı zamanda enerjik bir yapıdadır. Müzikte de bacağı o yüksekliğe getirmek için gereken enerjiyi sağlayacak bir eser kullanmak yerinde olur. Örneğin sol el eşliğinde kullanılacak geniş bir oktav aralığı ve sağ elde noktalı bir ritim bu hareket için gereken desteği sağlayabilir. Grand Battement için seçilecek müzik barda yapılan hareketler içinde en canlı müzikal seçim olmalıdır. Örn. Bizet Toreador Song 'Carmen' Operasından.

2.3.2.Orta Hareketleri: Barda yapılan hareketlerin birçoğu ortada da uygulanır. Burada dansçılar herhangi bir destek kullanmadan vücutlarını dengede tutarak hareketleri uygularlar. Genellikle hareketler şu sıralamadadır. Adage- Battement Tendu-Jete-Fondue-Frappe-Rond de Jamb en L'air-Rond de Jamb par Terre-Grand Battemen ve Grand Pirouette (gran piruet-büyük dönüşler) .
Pirouette(piruet): Fransızcada topaç gibi dönmek demektir. Balede en önemli hareketlerden bir kısmı dönüşlerdir. Fouette(fuete), A la Second, Grand Pirouette gibi bir çok şekli vardır. (bolerodans.net) Pirouet'te kullanılacak müzik, dönüşlerin hızına göre iki veya üç zamanlı olabilir. Başlangıç sınıflar için genellikle 3/4'lük vals temposu daha uygundur. Örn. Brahms Valse op. 39 No 15, Chopin Valse op. 69 No 1, Schumann Promenade Carnaval'dan op. 98(yavaş Pirouette'ler için).
Bu hareketlerden sonra sıra genellikle sıçramalara (jump) gelir. Sıçramalar da kendi içlerinde üç gruba ayrılır. Küçük jumplar Sauter(sote), Changement(şanjman), Echappe(eşape), Assemble(asamble), Jete ve Sissone (sison)'dur. Orta jumplar Sissone, Ballonne (balone) ve büyük jumplar ise Grand Cabriole (gran kabriole), Grand Jete, Grand Sau de Basque (gran so dö bask)ve Grand Assemble'dir.
Bu hareketlere aynı zamanda Petit Allegro, Medium Allegro ve Grand Allegro adları da verilir.

Küçük sıçramalar (petit allegro) için seçilecek müzik hafif, neşeli ve canlı olmalıdır. Doğru teknikle icra edilen bu stildeki müzik dansçı için son derece destekleyici olacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli unsurlardan biri tüm sıçrama hareketlerinde sıçrama anı, müziğin zayıf zamanına, yere inme anı ise müzikte kuvvetli zamana denk getirilmelidir. Czerny'nin Etüdleri ve Tarantella tarzında yazılmış müzikler bu hareketler için uygun olur. Örn. Chopin Etude op. 25 No 5, Czerny op 740. No 29, No 33, No 35.
Orta sıçramalarda (medium allegro) daha büyük sıçramalar yapıldığından müzikte tempo biraz daha yavaşlamalıdır. Bu hareketlere vals temposunda eserlerle eşlik etmek uygundur. Ama yine iki zamanlı bir müzik de kullanmak mümkündür. Örn. Brahms Valse op.39 No 1 .
Büyük sıçramalar (grand allegro) en büyük sıçrama hareketinin uygulandığı kombinasyondur. Genellikle bir köşeden diğerine gruplar halinde uygulanır. Burada yine görkemli vals biçiminde müzik kullanmak yerindedir. Piyanistin dikkat etmesi gereken önemli bir unsur da genellikle ölçünün ilk vuruşunda havada olan dansçıyı destekleyecek canlı bir motife sahip müzik seçmek olacaktır. Bir diğer önemli unsur Grand Allegro'da bir uçtan diğerine hareketin duraksamadan devamlı olmasıdır. Piyanistin yine bu harekette dansçıları iyi takip etmesi ve müziği gerektiği kadar tekrarlayarak uzatması gerekir. Örn. Chopin Valse op. 18, op. 34 No 1, Schubert Valse op 9. No 1, 12, 13, 2/4'lük zamanda Brahms Macar Dansları No 5, Can-can'lar, Polka'lar ve Gallop stilindeki eserler.
Bale hareketleri ve kullanılabilecek müziklerle ilgili açıklamalardan sonra her birinin ne şekilde uygulandığını gösteren videolar izlemek piyanist için oldukça faydalı olacaktır.

2.3.3. Eser çeşitliliği ve dosya oluşturma: Bar, orta ve jump (zıplama) hareketleri için üç farklı klasörden oluşan bir dosya hazırlamak piyanistin işini ders esnasında kolaylaştırır. Örneğin barda yapılan hareketlerin sırasına göre uygun eserleri sıralamak ve her hareket için alternatif olarak üç dört eser hazırda bulundurmak doğru olur.

3. DERS ESNASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN UNSURLAR

Piyanistin ders öncesi yapması gereken hazırlıklar olduğu gibi ders sırasında da dikkat etmesi gereken önemli unsurlar vardır.

3.1. Notada yazanlar ve yazmayanlar: Piyanistin kullanacağı müzik ister bir Chopin Valse olsun ister Czerny Etude olsun eserin üzerindeki hız ibaresine (andante allegro, moderato vs) birebir uyulması gerekmez. Hatta bazen uygulanan hareketin gerekliliğine göre çok daha yavaş veya çok daha hızlı çalınabilir. Bazı hareketlerdeki (örn. frappe) keskinliği vurgulamak için notada yazılı olmayan kısa (staccato) çalma tekniği kullanılabilir, böylece dansçıya da hareketi daha doğru uygulaması için yardımcı olunur. Eserin üzerinde yer alan ritardando, rallentando, allargando, ritenuto gibi yavaşlamayı belirten terimler bale eşliği yaparken göz ardı edilmelidir. Dansçıların sağlam ve kararlı bir şekilde hareketi uygulamaya devam edebilmeleri için bu son derece önemlidir. Hafif bir yavaşlamanın uygulanabileceği birkaç istisna vardır fakat bunu bale piyanisti tecrübe kazandıkça yaparsa daha doğru olacaktır. Bunlardan biri 'plie' kombinasyonunda bir pozisyondan diğerine geçilirken çok hafif yapılan bir yavaşlama dansçıların hareketi bitirip ayak değiştirmesine olanak sağlayacaktır. Başka bir istisna da her iki tarafa da uygulanacak bir 'adage' kombinasyonunda müzikteki hafif yavaşlama ile hareketi diğer tarafa uygulamaya geçmeden bir yenilenme ve nefes alma imkanı sunmaktır.

3.2. Eğitmen dansçılara kombinasyonu gösterirken: Dersteki en önemli anlardan biri eğitmenin dansçılara yapacakları kombinasyonu anlattığı zamandır. Biraz araştırmasını yapıp hareketlerle ilgili bilgi edinen piyanist, yapılacak harekete uygun olacak müziği zaman kaybetmeden bulmalı, hatta eğitmenin memnun kalmaması durumunda alternatif birkaç eser daha sıraya koymalıdır.

Eğitmen hareketi anlatırken piyanistin dikkat etmesi gereken bir diğer önemli nokta şudur ki bale eğitmeni kombinasyonu neredeyse hiçbir zaman uygulanacağı hızda anlatmaz. Genellikle çok daha hızlı bir biçimde söyler ve hızlıca piyaniste döner. Araştırmasını yapmış bir piyanist hemen her zaman gereken tempoyu bilir ve ona uygun olarak çalar. Tecrübesiz piyanist ise zaman içinde hareketlere hakim oldukça doğru tempoyu bulacaktır. Eğitmen her zaman sesli sayarak veya eliyle tempo vererek piyanisti yönlendirebilir.

3.3. Hazırlık: Hareketi uygulamaya başlamadan hemen önce piyanistten dansçılara hazırlık amaçlı çoğu zaman dört sayı vermesi istenir. Önceki bölümlerde bahsedilen müzisyen ve dansçı için farklı algılanan sayma kavramında piyanist dansçının sayma anlayışında düşünmelidir. Dört sayılık bir hazırlık eserin tonunda I-V-I-V biçimindeki armonik gelişme şeklinde sunulabilir. Eserin son 4 ölçüsü de hazırlık amaçlı çalınabilir. Bazen bardaki hareketlerde eğitmen bir taraftan diğerine dönerken duraklamadan devam etmek isteyebilir. Bu durumda piyanistin hazırlık olduğu net bir şekilde belli olan dört sayıyı çalması dansçılara büyük bir kolaylık sağlayacaktır.

3.4. Eğitmen-piyanist iş birliği: Piyanist ve bale eğitmeni arasında yaşanan iletişim bozuklukları özellikle tecrübesi olmayan bale eşlikçisi için can sıkıcıdır. Bu problem derslerde tecrübe kazandıkça daha kolay çözülür. Piyanistin en çok dikkat etmesi gereken nokta, yukarda da bahsedildiği gibi eğitmen dansçılara yapılacak olan hareket kombinasyonunu anlatırken olabildiğince dikkatle dinlemektir. Eğitmen çoğu zaman uygulanacak olan hareketleri sözle ve hareketlerle gösterir. Göz önünde bulundurulması gereken önemli bir detay da şudur: Sınıf ne kadar ileri seviye ise eğitmen o kadar öz konuşarak isteğini anlatır. Bu da piyanistin çok hızlı hareket etmesi gerektiği anlamına gelir. Dansçıları müzik seçimi için dakikalarca bekletmek doğru olmaz. Bazen hızlıca birkaç alternatif müzik hazırda bulundurmak gerekir. Böylece eğitmen müziği beğenmediği takdirde eser hızlıca değiştirilebilir. Bazen de eğitmenin nasıl bir müzik istediğini anlamayan piyanist kendince çözümler üretmeye çalışacak ve bir çıkmazın içine girecektir. En tecrübeli bale eşlikçisinin bile zaman zaman yaşayabileceği bu gibi bir problemi çözmenin en doğru yolu eğitmene danışmak olacaktır. Kullanılabilecek müziği 1-2 ölçüyü geçmeyecek şekilde önden kısaca sunmak sonradan yaşanabilecek yanlış anlaşılmalara engel olacaktır. (Lishka, G.R. 2022: 28) Bale eğitmeninin dikkate alması gereken önemli bir nokta ise piyanistin dersteki rolünün kendi rolü kadar önemli olduğudur. İkilinin iş birliği içinde hareket etmesinin dansçılar üzerinde de şüphesiz olumlu etkileri olacaktır.

4. SONUÇ

Bu araştırmada amatör ve başlangıç seviyedeki bale piyanistleri için Klasik Bale Tekniği dersine eşlik ederken dikkat edilmesi gereken unsurlar ele alınmıştır. Tecrübeli bale piyanistlerinin dahi faydalanabileceği ders öncesi ve ders sırasında dikkat edilecek unsurlar incelenmiş, kullanılan kaynaklar vasıtasıyla Klasik Bale Tekniği dersinde uygulanan hareketlerin özellikleri ve bu doğrultuda piyanistlerin kullanabileceği eserlerden bazıları örnek olarak sunulmuştur.
Bu makalede amatör bale piyanisti için bir kılavuz oluşturma arzusuyla birlikte bale eğitmeni için de faydalanabileceği bir kaynak sunmak hedeflenmiştir.

KAYNAKÇA

Cavalli, H. (2001). **Dance and Music**, University Press of Florida, Florida

Frosi, S. (2011). **"The Improvisation of Structured Keyboard Accompaniments for the Ballet Class"**, Lisans Tezi, Western Australian Academy of Performing Arts Edith Cowan University, Joondalup,WA

Galian, L. (1989). **The Ballet Accompanist's Handbook**, L. Galian, New York

Lindo, A.H. (1916). **The Art Of Accompanying**, G. Shirmer, Inc., New York

Lishka, G.R. (2022). **A Handbook For The Ballet Accompanist**, Indiana University Press, Indiana

Palacios Izaguirre, M. (2014). **"The Piano Music In The Ballet Class"**, Yüksek Lisans Tezi, Academy of Music and Drama, University of Gothenberg, İsveç

Wong, Y.S. (2011). **"The Art of Accompanying Classical Ballet Technique Classes"**, Doktora Tezi, university of Iowa, Iowa

Bolero Bale Müzik ve Dans Kursu , **www.bolerodans.net/balede-temel-bar-egzersizleri**